

NOVA KNJIGA O GLAGOLJICI

Mile Bogović: Glagoljica - bitna odrednica
hrvatskog identiteta (priređivač Ante Bežen),
Alfa, Zagreb, 2019.

U svibnju 2019. godine objavljena je još jedna knjiga u nizu izdanja iz pera autora mons. dr. Mile Bogovića, gospičko-senjskog biskupa u miru. Izdavač je Alfa, a glavni urednik Božidar Petrač. Likovna urednica je Irena Lenard, za lekturu i korekturu zaslužna je Kristina Ferenčina, a za grafičku pripremu Neven Osojnik. Predgovor je napisao priređivač knjige Ante Bežen. Knjiga sadrži veći broj fotografija, sažetak na engleskom jeziku, zatim popis važnije literature te popis imena osoba, mjesta i pojmova.

U uvodnoj riječi mons. dr. Bogović je objasnio kako je ušao u svijet glagoljice. Zanimanje za ovu bitnu odrednicu hrvatskog identiteta probudio je u njemu Josip Turčinović, profesor staroslavenskog jezika na Visokoj teološkoj školi u Pazinu. Vrativši se sa studija crkvene povijesti iz Rima, postao je predavač staroslavenskog jezika na Visokoj bogoslovskoj školi u Rijeci i tako glagoljicu istraživao i o njoj počavao mlađe naraštaje tridesetak godina. Dodatni motivi za bavljenje glagoljicom bile su neke vrlo značajne obljetnice: 1100. obljetnica smrti sv. Metoda (1985.), 500. obljetnica Senjske glagoljske tiskare (1994.) i 750. obljetnica pisma pape Inocenta IV. senjskom biskupu Filipu o uporabi glagoljice (1998.). Tako je s vremenom glagoljska kultura postala jedno od važnijih područja Bogovićeve znanstvenog rada. Tekstovi u ovoj knjizi većinom su već objavljeni u raznim izdanjima pa se zbog toga razlikuju po svojoj formi. Stavljajući ih u iste korice, Bogović je nešto dodao, nešto ispustio, a nešto doradio kako bi i pored raznovrsnosti radova činili jednu cjelinu.

Knjiga je podijeljena u pet poglavlja. U prvom poglavlju knjige Bogović opisuje nastanak i afirmaciju glagoljice. Opširno i argumentirano dokazuje da je glagoljica nastala na hrvatskom prostoru prije misije Svete braće Ćirila i Metoda. Ako se javlja i negdje drugdje, i onda ima hrvatske korijene. U drugom poglavlju

Bogović piše kako je, prethodno osporavana, glagoljica doživjela tzv. zlatni vijek hrvatske glagoljske kulture. Taj procvat počinje pismom 1248. pape Inocenta IV. senjskom biskupu Filipu u kojem se od strane papinstva na glagoljicu gleda kao na pogodno sredstvo za jedinstvo Crkve. Senj je od tada u središtu svijeta glagoljice. Tada nastaju brojne pisarne, a na kraju i glagoljske tiskare. U trećem poglavlju Bogović prikazuje vrijeme dekadencije kada je glagoljaštvo osiromašilo u znanju i imanju pa Rim preuzima inicijativu za tiskanje liturgijskih knjiga. U nastojanju da se jezik glagoljskih knjiga što više približi jeziku knjiga pravoslavnih Slavena, otvorena su vrata rusifikaciji knjiga hrvatskih glagoljaša. To je glavni razlog dekadencije glagoljice. Ona nije zaustavljena ni vraćanjem hrvatske redakcije u glagoljski misal 1893. godine.

U četvrtom poglavlju su razni Bogovićeви članci u kojima se dodatno razrađuju neka pitanja kao što su: ubikacija Otočca koji se spominje na Bašćanskoj ploči, glagoljica kao historiografski problem, politizacija glagoljice i staroslavenskog jezika, pop glagoljaš, područje Riječke metropolije kao tisućljetni glagoljaški otok u latinskom katoličkom svijetu, hrvatsko glagoljaštvo kao inkulturacijski proces, glagoljaštvo kao identifikacijski čimbenik istarskih Hrvata i glagoljica u biskupijama Senjskoj i Modruškoj ili Krbavskoj. U petom poglavlju su Bogovićeви prikazi i osvrti na pojedine događaje i izdanja vezana uz glagoljicu.

Bogović je, opisujući rast glagoljice od hrvatskih korijena do svjetskih razmjera u ovoj knjizi, znatno doprinio poznavanju naše glagoljske kulture i dokazao da je ona bitna odrednica hrvatskog identiteta. Nijedan narod ne može dokazati svoje glagoljsko desetljeće, a naš hrvatski narod ima obilje dokaza za glagoljsko tisućljeće. To je originalnost s kojom se Hrvati mogu dičiti u cijelome svijetu, a posebice u Katoličkoj crkvi.

Franje Puškarić